

§ 600

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Minja Koskelan ym. valtuustoaloitteesta tekstiilipantin pilotoinnista kierrättämisen tehostamiseksi

HEL 2023-008688 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Minja Koskelan ym. aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki toteuttaa Lahden mallin kaltaisen tekstiilipanttipilotin, jossa tekstiilien kierrätystä edistetään vastikkeellisella järjestelmällä. Lisäksi esitetään, että pilotin vaikutuksia tekstiilien kierrätysvolyyymiin arvioidaan ja mahdolliset opit otetaan käyttöön tekstiilikierrätyksen vauhdittamiseksi.

Kuluttajapoistotekstiilit ovat kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä. Suomessa on uuden jätelain velvoittamana erilliskerätty tekstiilijätettä vuoden 2023 alusta. HSY on kerännyt poistotekstiilejä vuodesta 2019, ensimmäisten vuosien aikana Sortti-asemilla ja vuodesta 2022 valikoituissa kauppakeskuksissa, tavarataloissa sekä kulttuurikeskus Kanneltalossa. Keräyspisteiden lisäämisestä ja kierrätyksen kasvavasta suosiosta huolimatta edelleen vain pieni osa asukkaista vie tekstiilit keräyspisteille ja näin ollen keräykseen päätyvä osuus tekstiilijätteestä on vielä varsin pieni (arviolta 3 prosenttia).

Euroopan komissio on heinäkuussa 2023 antanut lainsäädäntöehdotuksen jättepuitedirektiivin muuttamiseksi elintarvike- ja tekstiilijätteiden osalta. Komissio ehdottaa, että tekstiilien valmistajille ja maahantuojille säädetään vastuu tekstiilituotteiden koko elinkaaresta (eli ns. tuottajavastuu). Vaikka direktiivin voimaantulossa saattaa kestää vuosia, se kuitenkin hidastaa jätelaitosten halua kehittää tekstiilikeräystä.

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että HSY:n tulee aktiivisesti edistää kierrätetyn tekstiilin materiaalihyödyntämisen kasvattamista valtakunnallisesti ja kuluttajien kierrätystietämyksen parantamista, sekä oman toiminnan kautta että yhteistyössä jätelaitosten sekä tekstiilikierrätyspaikkoja ylläpitävien kauppakeskusten ja tavaratalojen kanssa. On sekä valmistauduttava EU:n ekosuunnitteluasetuksen että tuottajavastuun mahdollisesti tuoviin muutoksiin yhdessä tekstiilialan toimijoiden ja tuottajien kanssa, että kehitettävä nykyisen kierrätysjärjestelmän puitteissa materiaalihyödyntämisen mahdollisuuksia.

Kaupunkiympäristölautakunta ehdotti, että osana tekstiilijätteen kierrättämisen kokonaisuutta HSY toteuttaa tekstiilipanttikokeilun siinä aikataulussa, kun se katsotaan tarkoituksenmukaisimmaksi. Yksi tutkittava mahdollisuus on tekstiilipantin toteuttaminen kampanjaluontoisesti yhteistyössä nykyisiä kierrätyspisteitä ylläpitävien kauppakeskusten tai tavaratalojen kanssa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Lausuntoehdotuksen kohta kolme (3) korvataan seuraavalla tekstillä:

"Kuluttajapoistotekstiilit ovat kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä. Suomessa on uuden jätelain velvoittamana erilliskerätty tekstiilijätettä vuoden 2023 alusta. HSY on kerännyt poistotekstiilejä vuodesta 2019, ensimmäisten vuosien aikana Sortti-asemilla ja vuodesta 2022 valikoituissa kauppakeskuksissa, tavarataloissa sekä kulttuurikeskus Kanneltalossa. Keräyspisteiden lisäämisestä ja kierrätyksen kasvavasta suosioista huolimatta edelleen vain pieni osa asukkaista vie tekstiilit keräyspisteille ja näin ollen keräykseen päätyvä osuus tekstiilijätteestä on vielä varsin pieni (arviolta 3 prosenttia).

Euroopan komissio on heinäkuussa 2023 antanut lainsäädäntöehdotuksen jättepuitedirektiivin muuttamiseksi elintarvike- ja tekstiilijätteiden osalta. Komissio ehdottaa, että tekstiilien valmistajille ja maahantuojille säädetään vastuu tekstiilituotteiden koko elinkaaresta (eli ns. tuottajavastuu). Vaikka direktiivin voimaantulossa saattaa kestää vuosia, se kuitenkin hidastaa jätelaitosten halua kehittää tekstiilikeräystä.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että HSY:n tulee aktiivisesti edistää kierrätetyn tekstiilin materiaalihyödyntämisen kasvattamista valtakunnallisesti ja kuluttajien kierrätystietämyksen parantamista, sekä oman toiminnan kautta että yhteistyössä jätelaitosten sekä tekstiilikierätyspaikkoja ylläpitävien kauppakeskusten ja tavaratalojen kanssa. On sekä valmistauduttava EU:n ekosunnitteluasetuksen että tuottajavastuun mahdollisesti tuoviin muutoksiin yhdessä tekstiilialan toimijoiden ja tuottajien kanssa, että kehitettävä nykyisen kierrätysjärjestelmän puitteissa materiaalihyödyntämisen mahdollisuuksia.

Kaupunkiympäristölautakunta ehdottaa, että osana tekstiilijätteen kierrättämisen kokonaisuutta HSY toteuttaa tekstiilipanttikokeilun siinä aikataulussa, kun se katsotaan tarkoituksenmukaisimmaksi. Yksi tutkittava mahdollisuus on tekstiilipantin toteuttaminen kampanjaluontoisesti yhteistyössä nykyisiä kierrätyspisteitä ylläpitävien kauppakeskusten tai tavaratalojen kanssa."

Kannattaja: Katri Penttinen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Leona Silberstein, ympäristöasiantuntija: 09 310 36883
leona.silberstein(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite: Tekstiilipantin pilotointi tekstiilien kierrättämisen tehostamiseksi
- 2 HSY: Lausunto aloitteeseen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Minja Koskelan ym. aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki toteuttaa Lahden mallin kaltaisen tekstiilipanttipilotin, jossa tekstiilien kierrätystä edistetään vastikkeellisella järjestelmällä. Lisäksi esitetään, että pilotin vaikutuksia tekstiilien kierrätysvolyymiin arvioidaan ja mahdolliset opit otetaan käyttöön tekstiilikierrätyksen vauhdittamiseksi.

Kaupunkiympäristölautakunta yhtyy Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) lausuntoon asiassa. Lautakunta katsoo, ettei vastaavanlaisen pilotin toteuttaminen toisi juuri lisäarvoa Helsingin alueella, missä tekstiilijätteen keräys kauppakeskuksissa jo toimii. Kuten HSY:n lausunnossa todetaan, tekstiilin kierrätyksen suurimmat haasteet piilevät tällä hetkellä muualla kuin kuluttajakäyttäytymisessä.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Minja Koskela ja 26 muuta valtuutettua ovat tehneet 21.6.2023 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Lahden kaupunki pilotoi 30.5. - 9.6.2023 ensimmäisenä maailmassa poistotekstiilien kierrätystä vastikkeellisella järjestelmällä. Niin sanottu tekstiilipantti toimi siten, että yhdessä toimipisteessä sai kahvilipun tai

maauimalan pääsylipun tuodessaan kierrätettäväksi kassillisen poistotekstiilejä. Kokeilun aikana tekstiilien kierrätysvolyymi nousi 500 % verrattuna toimipisteisiin, joissa vastikkeellisuus ei ollut käytössä.

Poistotekstiilien keräys on ollut vuoden 2023 alusta alkaen alueellisten ja kunnallisten jätehuoltotoimijoiden vastuulla koko Suomessa, mutta tekstiilit ovat edelleen yksi Suomen vähiten kierrätetyistä jätelajeista. Helsingissä toimii seitsemän Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) ylläpitämää poistotekstiilien keräyspistettä. Tekstiilipantin pilotointi voitaisiin aloittaa esimerkiksi kahdessa jo toiminnassa olevassa toimipisteessä ja valmistella yhteistyössä HSY:n kanssa.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsingin kaupunki toteuttaa Lahden mallin kaltaisen tekstiilipanttipilotin, jonka aikana arvioidaan pilotin vaikutuksia tekstiilien kierrätysvolyymiin ja jonka (mahdolliset) opit otetaan käyttöön tekstiilikierrättämisen vauhdittamiseksi.”

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 7.11.2023 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Leona Silberstein, ympäristöasiantuntija: 09 310 36883
leona.silberstein(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite: Tekstiilipantin pilotointi tekstiilien kierrättämisen tehostamiseksi
- 2 HSY: Lausunto aloitteeseen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 14.11.2023 § 582

Kaupunkiympäristölautakunta 07.11.2023 § 569